

**Kateřina Křiřtůfková - takketale i anledning tildelingen
av Den Kongelige Norske Fortjenesteorden den 4. februar 2025**

Kjære Kristian Ødegaard, kjære familiemedlemmer, kollegaer og venner!

Livet er fullt av tilfeldigheter.

Hvem hadde trodd at jeg skulle bli oversetter fra norsk da jeg etter å ha tatt eksamen artium i 1992 takket bestemt nei til et universitetsstudium? Ikke jeg. Og ikke mine foreldre som var mildt sagt litt forbauset over min beslutning. Hvem hadde trodd at jeg skulle bli oversetter fra norsk da jeg kun et år senere ombestemte meg og valgte tysk og pedagogikk som hovedfag? Ikke jeg.

Men heldigvis ble jeg fort lei av pedagogikken. Etter to år orket jeg ikke mer og begynte å lete etter et annet fag. Og tilfeldigvis akkurat på denne tiden åpnet Miluše Juřičková et språkkurs i norsk og dermed vekket min interesse for et land jeg hittil da ikke hadde ofret en eneste tanke. Bortsett fra at jeg som tenåring var forelsket i Morten Harket fra a-ha. Jeg skal aldri glemme setningene jeg lærte i Milušes kontor: Bratte fjell rager opp over den dype dalen og Da Kari hadde ekspedert kofferten sin, gikk hun til plattformen. Så da det litt senere ble kunngjort at i 1995 skulle norsk som hovedfag åpnes igjen, var avgjørelsen tatt.

I Milušes kontor ble jeg ikke bare kjent med det norske språket og Norge, men jeg møtte der blant andre tre jenter også som er blitt mine venninner og kollegaer. Nå har vi under navnet Elg samarbeidet i nesten tjue år om å fremme skandinavisk kultur og litteratur, særlig den marginale som ikke blir dekket av hovedstrømmen i kulturformidlingen.

I Milušes kontor ble jeg også kjent med norsk litteratur, men først etter å ha lest boka Naiv.Super av Erlend Loe, som jeg ved mitt første norgesopphold i 1997 tilfeldigvis fant på biblioteket på Spydeberg, bestemte jeg meg å bli skjønnlitterær oversetter. Men min vei til oversetteryrket var fortsatt lang og kronglete. Flere år senere, da min treårige datter ble spurt i barnehagen: Hva gjør foreldrene dine?, så sa hun: Pappa er arkitekt og tegner hus og mamma gjør ingenting. Og her står jeg 17 år senere og mottar en påskjønnelse for dette ingenting.

Jeg må takke alle de som har hjulpet meg underveis. De fleste av dem er her i dag. Tusen takk til dere for all den hjelpen og støtten jeg har fått. Jeg må også nevne de som dessverre ikke kunne komme, først og fremst Norla, som har støttet oss oversettere på ulike måter i mange mange år. Stor takk også til familien Svenneby fra Torp i Heli, som jeg i 1997 lærte å snakke flytende norsk hos. Sist og ikke minst takk til norske forfattere for at de skriver så gode og spennende bøker jeg og mine kollegaer kan oversette til tsjekkisk. Takk til min familie og først og fremst til mine barn som ofte må vente lenge på respons når jeg jobber fordi programmet mor lastes ned, som de pleier å si. Og selvfølgelig kjempestor takk til de som har nominert meg og skrevet en anbefaling.

All den hjelpen jeg har fått i løpet av min karriere prøver jeg nå å gi tilbake gjennom oversetterforeningen The Czech Translators of the North. Jeg husker godt hvor vanskelig det var å bli oversetter og vi alle vet at det er et krevende yrke den dag i dag. Det sies at oversetteren må være usynlig, men vi er blitt så usynlige at vi ofte blir oversett – og det ikke bare av lesere men også av forleggere. Og dette prøver vi i oversetterforeningen å endre slik at oversetteryrket blir til et verdsatt yrke man kan leve av.

Det er en stor ære for meg å bli tildelt Den Kongelige Norske Fortjenstorden, men jeg synes egentlig ikke det er min fortjeneste – jeg må si at jeg har bare vært utrolig heldig for jeg gjør kun det jeg elsker. Jeg ser på denne påskjønnelsen som en utfordring og jeg lover at jeg vil fortsette å oversette norsk litteratur etter mine beste evner og videre forsvare oversetternes interesser. Vi i Elg har to prosjekter gående for tiden: den tsjekkiske utgivelsen av Johan Harstads roman Max, Mischa og Tet-

offensiven og en antologi med nyere norsk poesi. Og vi i oversetterforeningen har stadig mange storslåtte planer. Så kryss fingrene! Takk for meg.

